

Vybrané aspekty participačnej kultúry v internetovom prostredí na príklade fenoménu „cancel culture“

Andrea OLEJÁROVÁ

Selected aspects of participatory culture in the Internet environment on the example of the „cancel culture“ phenomenon

Abstract: The article deals with changed grasp of recipient whose position within information ecosystem is transforming under the influence of convergence principle into spreading of participatory initiatives. In the given context, it focuses on the phenomenon of „cancel culture“ in a new media environment that affects decision making and discussion.

Key Words: Participatory culture, Cancel culture, Cyberspace, New media

Úvod

Digitalizácia a masívny nástup internetu resp. rozvoj komunikačných sietí sa bezprecedentne podpísal pod premenu charakteru verejnej sféry, v zmysle jednoduchšej interakcie, organizácie a mobilizácie aktérov. Nová komunikačná prax posilnila vzájomnú horizontálnu komunikáciu, čím sa vytvorili aj podmienky pre vznik nového akčného repertoáru spoločenskej participácie a angažovanosti. Veľmi osobitý druh verejného priestoru vzniknúc na internete umožňuje komukoľvek vstúpiť do diskurzívneho poľa a vyjadriť postoj k rezonujúcim spoločenským otázkam. Zároveň eróziou moci gatekeeperov dochádza k prehodnocovaniu štruktúry a pozícií

v mediálnom systéme. Integrovanie užívateľskej kontroly nad obsahom vnáša medzi producentov a recipientov mocenskú nerovnováhu, ktorá vyúsťuje do nového typu „interaktívneho“ publika. Jeho predstaviteľom je *prozument* (Toffler, 1980), vystupujúci ako hybridná zlúčenina konzumenta a tvorca obsahu, ktorý často oplýva nezanedbateľnou mierou ekonomického i spoločenského vplyvu. V dôsledku publikačnej „samobsluhy“ dnes tvoria korporátne média či politické inštitúcie len jeden z mnohých informačných kanálov a široké spektrum distribučných možností tak potenciálne stiera hranice medzi online a offline komunikáciou.

V takejto situácii vzniká priestor pre sociálne hnutia, občianske iniciatívy či aktívnych užívateľov narúšať dominantnú hegemoniu spoločenského usporiadania a prezentovať marginálne témy alebo alternatívne perspektívy. Demokratizácia tvorby posolstiev implikuje, že jedinec je „vtiahnutý“ do centra mediálnej komunikácie, dokonca môže byť hybnou silou udalostí, ktoré efektívne premieňajú verejný diskurz. Zosieťovanie aktérov v univerzálnom virtuálnom poli môže byť príležitosťou zapojiť sa do politickej diskusie, zdieľať individuálny entuziazmus, vymieňať si názory na populárnu kultúru, preskúmať subkultúrne prejavy či vlastnú identitu, no taktiež participovať na radikálnych myšlienkach. Nie je však vôbec výnimočné, že vzťah medzi týmito sférami je dialektický. Populárna kultúra nezriedka ovplyvňuje politiku a politické formy komunikácie, pričom výsledky ich vzájomného prelínania a dichotómie môžeme pozorovať v rámci volebných kampaní, v televíznych programoch, článkoch a najmä na sociálnych sieťach či v internetových diskusiách. Hoci majú politika a popkultúra rozdielne korene, predsa hrá funkcia zábavy veľkú rolu v otázke voličskej podpory. V kontexte *mediatizácie*, resp. rámcovania akejkoľvek aktivity či udalosti verejného diskurzu masovými médiami, sú mediálne fenomény súčasťou politických naratívov a naopak.

Jedným z najčastejšie diskutovaných javov súčasnosti je tzv. *cancel culture* alebo kultúra rušenia, či vymazávania. Malo by ísť o kultúrnu situáciu, v ktorej sa nachádzame, no vytýčiť jednoznačný definičný rámec je pomerne komplikované. Ide totiž o ťažko čitateľný pojem, podliehajúci mnohým zjednodušeniam. V základe ho možno definovať ako kultúrny bojkot produktu, diela, konceptu, osoby, značky či spoločnosti vo forme sociálneho tlaku. Jeho príčinou je kolektívny nesúhlas či odpor

k myšlienkam, názorom alebo činom, ktoré ostrakizovaný subjekt reprezentuje. V horizonte času sa však s princípom „verejnej hanby“ a „aktom zrušenia“ či „odobratia podpory“ niečomu, čo nekorešponduje so spoločenským konsenzom, konfrontujeme v každom historickom období. Posledné tri desaťročia sa k slovu dostávajú nové média¹, ktoré zapríčinili, že tieto sociálne javy nie sú obmedzené geografickým priestorom a teda užším sociálnym zoskupením. Do „odmietania“ sa tak môže potenciálne zapojiť masa ľudí, vďaka čomu sa tento proces deje nepretržite alebo opakovane.

V rámci širokého diapazónu komunikačných štruktúr ilustruje kultúra rušenia trajektóriu sociálnych a mediálnych fenoménov od pozitívne prijímaného občianskeho aktivizmu, až po systematickú delegitimáciu pôvodných cieľov, weponizáciu termínu a intenzívnu kritiku. Demonštruje však rozsiahlejšiu škálu komunikačných praktík a foriem participácie v online prostredí.

1 Limity a príležitosti online participácie užívateľov

V období iniciačných diskurzov o kyberkultúre rezonoval u laickej aj odbornej verejnosti technooptimistický prístup, ktorý sa nezriedka opieral o tézy akéhosi komunitného obrodzenia a kolektívnej inteligencie. Predpoklad vzniku inovatívnych foriem spoločenstva vyvstával z vnímania kyberpriestoru ako otvorenej komunikačnej platformy s príslubom revitalizácie verejnej sféry. Prvé snahy uchopiť zmeny a príležitosti nových médií sa nezriedka prikláňali k utopickej rétorike, v rámci ktorej sa akcentovala rovnosť a rovnocennosť aktérov virtuálnej komunikácie, ako aj posilnenie pozície verejnosti na spravovaní i vyjednávaní spoločenského poriadku. So zhruba dvadsaťročným odstupom sa ukazuje, že mnohé z týchto myšlienok neobstáli v skúške časom, pričom vedecký diskurz neustále reflektuje internetové prostredie ako premenlivé, diverzifikované a ešte stále nie celkom pochopené. Aj keď sa v daných podmienkach skutočne formuje istá podoba verejnej sféry, jej definovanie a sociálne kompetencie sú stále predmetom diskusie. Možno však konštatovať, že zo súbežného prestupovania online a offline skutočnosti sa utvoril komplementárny zasieťovaný systém, ktorý determinuje našu každodennosť,

v dôsledku čoho dnes nie vždy dokážeme jasne vytýčiť hranice medzi oboma stavmi. Dokonca táto striktná dichotómia vo viacerých kontextoch postupne stráca opodstatnenie s tým, ako nové médiá kolonizujeme a pretvárame so značnou citovou zaangažovanosťou.

Nové médiá a predovšetkým sociálne siete už nie sú považované za prosté nástroje, ale väčšmi ich identifikujeme ako symbolické prístupové body k sociálnemu životu. S touto problematikou je úzko previazaná široká dostupnosť informácií a kultúrnych artefaktov, ale aj neregulovateľnosť informačných tokov a simultánne prebiehajúcich diskusií. Web ako platforma komunikácie konverguje mnoho médií, vďaka čomu súčasne poskytuje odlišné módy komunikácie (one-to-one, one-to-many, many-to-many). Mediálny teoretik Henry Jenkins hovorí, že sme svedkami prebiehajúcich zmien označovaných ako *kultúra konvergenzie*, v rámci ktorej sú mediálne obsahy šírené naprieč rozmanitými kanálmi a konštruované paralelne pre rôzne mediálne platformy. Toto prispieva k zvýšeniu závislosti jednotlivých komunikačných systémov a k stále komplexnejším vzťahom medzi hierarchicky štruktúrovanými korporátnymi médiami a kolaboratívnou participačnou kultúrou (Jenkins, 2006, s. 243).

V konečnom dôsledku tak vzniká nezanedbateľné množstvo komunitných a občianskych iniciatív či fandomov, ktoré potenciálne dopĺňajú hlavný mediálny prúd udržiavaním istej rovnováhy medzi inštitucionalizovanými spravodajskými agendami a nezávislými kolektívami či verejnosťou. Užívatelia sa môžu stať zdrojom správ alebo zaznamenaného materiálu ako priami účastníci nečakaných udalostí. Predovšetkým však majú priestor vyjadrovať kritický postoj k rezonujúcim spoločenským otázkam, ale aj nespokojnosť s mediálnym pokrytím tém či normou objektivity. Vystáva tak príležitosť upozorniť napríklad na problematický mediálny framing, ktorý môže viesť k marginalizácii určitých skupín, alebo bagatelizácii vybraných problémov. V neposlednom rade môžu kolektívne vyjednávať morálne a etické pozície v rámci komunity a postulovať výzvy na prehodnocovanie či spochybňovanie akceptovaných modelov konania. Pri otázke špecifickosti takto vymedzenej participácie sa možno prista- viť pri otázke tzv. *netspeaku*. Ide o subkategóriu jazyka, ktorá zastrešuje jazykové fenomény používané v online komunikácií ako diverzifikovaný systém vychádzajúci z jedinečných podmienok internetového prostredia.

Jeho zvláštnosťou je, že nemusí prenášať informácie len prostredníctvom textu, ale využívať napríklad internetové mémy, gify, krátke videá, emoji apod. Tieto trendy pridávajú do komunikácie rôzne metakomentáre a nuansy prekonávajúc rámec obyčajného slangu.

Takýmto príkladom môže byť aj hashtag ako forma kľúčového slova, ktorá informácie organizuje, zviditeľňuje alebo zasadzuje do určitého kontextu. Vzniká spontánne a dynamicky z obsahu generovaného užívateľmi, pričom zachytáva nie len široké spektrum záujmov či trendov, ale slúži aj na vyjadrenie občianskeho postoja alebo kategorizáciu verejných sťažností. Spoločensko-politický potenciál hashtagu sa manifestuje v možnosti rýchlo a efektívne rozšíriť povedomie o aktuálnych témach. Príklady ako #MeToo, #YesAllWomen #BlackLivesMatter alebo #AllForJan sa stali symbolom vysoko mobilizovanej elektronickej doby. Napriek tomu, že takýto rýchly pomerne nenáročný internetový aktivizmus si vyslúžil v angličtine hanlivé pomenovanie *slacktivism* (od slova „slacker“ – flákač) v nadväznosti na pasívnu a málo účinnú formu podpory, ktorá sa obmedzuje iba na zdieľanie hesla na sociálnej sieti, predsa len existuje predpoklad iniciovať občianske hnutia. Intenzívne presadzovanie určitých cieľov na internete môže stáť výlučne na online aktivitách, ale taktiež má potenciál efektívne dopĺňať alebo transformovať tradičný aktivizmus. Nemusí nutne viesť k zmene vládnych štruktúr alebo spoločenského diskurzu, ale minimálne poslúži ako nástroj na dosiahnutie určitej sociálnej spravodlivosti tam, kde nie je možné dosiahnuť právnu nápravu alebo verejné ospravedlnenie.

Vznik ad hoc virtuálnych komunít spravidla motivuje krátkodobý cieľ, vďaka ktorému dokážu jedinci efektívne kooperovať, bez nutnosti komunikovať na interpersonálnej úrovni. V dôsledku decentralizácie medzi aktérmi často nevznikajú silnejšie sociálne väzby a dokonca sa môžu vzájomne odlišovať v širších politických alebo kultúrnych preferenciách. Nezriedka tieto spoločenské pohyby vznikajú na základe individuálnych aktov zdieľania obsahu online. Po dosiahnutí spoločného cieľa alebo opadnutí záujmu sa dočasná online komunita rozpadá. Medzi najväčšie problémy týchto foriem participácie však patrí aj skutočnosť, že rovnaké nástroje informačných a komunikačných technológií je možné strategicky zneužiť za účelom destabilizácie spoločnosti. Otvára sa tak priestor

na rozsiahly mechanizmus kontroly, ktorý môže slúžiť ako technologickým spoločnostiam a štátnemu aparátu, tak aj samotným užívateľom.

V kontexte miznutia hraníc medzi verejným a súkromným priestorom vyvstáva otázka permanentného a všadeprítomného dozoru, ktorý odhaľuje polarizačné črty internetovej komunikácie. Pri transformácii aparátu moci a kontroly sa ponúka očividná súvislosť s princípom *panoptizmu* filozofa Michela Foucaulta. *Panoptikon*, pôvode vychádzajúci z architektonického návrhu právnika Jeremyho Benthama, reprezentuje budovu so stálym dohľadom nad svojimi obyvateľmi. Michel Foucault využíva panoptikon ako metaforu na vyloženie princípu novej „politickej anatómie“, ktorá kladie dôraz na disciplinárne vzťahy, pretože dokáže efektívne preniknúť do ľudského správania. „*Viditeľnosť je pasca*,“ píše Foucault pri výklade prevráteného väzenia, v ktorom celkový pocit transparentnosti a vzájomnej kontroly eliminuje potrebu využívať donucovacie prostriedky na dosiahnutie poslušnosti (Foucault, 2004, s. 201–205). Aj keď Foucault aplikuje svoje myšlienky na fyzické prostredie, internet tento dohľad výrazne uľahčuje a zintenzívňuje. Anders Albrechtslund, filozof a teoretik v oblasti informačných štúdií, zavádza pojem *participatívny dohľad* (*participative surveillance*) na pomenovanie individuálnej horizontálnej kontroly medzi aktérmi pohybujúcimi sa na sociálnych sieťach. (Albrechtslund, 2008) Kým Foucault zdôrazňuje vertikálny dohľad, odborník na digitálne média Jakob Linnaa Jensen popisuje reverzné princípy panoptikonu, ktorý funguje vo forme obojsmerného dohľadu zhora nadol, ale aj zdola nahor. V konečnom dôsledku sa tak dostávame do stavu, keď je každý subjektom aj objektom sledovania ako súčasť mediovaného a politického Omnoptikonu (Jensen, 2007, s. 380).

Hypersociabilita digitálneho veku podnecuje virtuálne „výzvy“ (*call-outs*), spontánne vytvárajúce dočasné komunity s určitou formou moci, ktorú manifestujú v demonštratívnej pochvalnej alebo odsudzujúcej rétorike. Existuje teda predpoklad istých následkov za spoločensky neprijateľné správanie tam, kde predtým neexistovali. Korene tohto javu možno nachádzať už na začiatku roku 2010 v súvislosti s existenciou tumblr blogu s názvom *Your Fave is Problematic*. Stránku prevádzkovalo šesť moderátorov, ktorí vykonávali určitú formu spoločenskej kontroly kritizovaním „problematických“ prejavov celebrít v rámci politických

výrokov, sexualizácie, mizogýnie, rasizmu alebo nedostatku citlivosti voči kultúrnym odlišnostiam a pod. „Výzva“ je v konečnom dôsledku prirodzenou eskaláciou od poukázania na problém po dovolávanie sa trestu – „zrušenia“. Mediálna teoretička Meredith Clark pôvod fenoménu vidí v tzv. „čiernom twitteri“ – meta-sieti, ktorá predstavuje priestor pre združovanie aktivistov afroamerickej komunity. Pri vysvetľovaní etymológie a vzniku kultúry rušenia sa tak opiera o teóriu digitálnej interseksionality – teda mnohonásobnej diskriminácie, v ktorej sa prelína viac typov nerovností a znevýhodnenia (Clark, 2015).

Ťažkosti však spôsobuje predovšetkým to, že „zrušenie“ sa nezriedka odlišuje od transformačného prístupu k nesúhlasu. Je to rozdiel medzi požadovaním nápravy a identifikovaním sa s katarzným hnevom, ktorý neumožňuje odpustiť. Sociológ Joseph Ching Velasco tvrdí, že fenomén kultúry rušenia vstúpil do digitálnej kultúry v čase, keď sociálne siete získali výraznú relevanciu pre život a vydláždili cestu participatívnym iniciatívam a sociálnym hnutiam. (Velasco, 2021, s. 1) Podľa jeho slov ide o sociálnymi sieťami iniciovanú formu verejného zahanbovania, ktorej účelom je zbaviť niekoho vplyvu či pozornosti. Zameriava sa aj na vytvorenie rozptýleného verejného diskurzu, menej monopolizovaného tými, ktorí sú na privilegovaných pozíciách. Zároveň však dodáva, že kultúru rušenia možno opísať aj ako druh netolerancie voči protichodným názorom. (Ibid., 2021, s. 1) Práve preto sa domnieva, že akademický diskurz o kultúre rušenia bol limitovaný pravdepodobne z dôvodu obáv, aby sa jeho nositelia sami nestali obeťou fenoménu (Ibid., 2021, s. 2).

2 #YouAreCancelled

Podmienky virtuálneho prostredia môžu podporovať elimináciu protichodnej alebo negatívnej spätnej väzby, čím sa ohrozuje schopnosť odhaliť vykonštruované súvislosti, mylné závery či dezinterpretácie, a zároveň dochádza k oslabeniu predpokladov viesť zmysluplnú diskusiu. K slovu sa dostáva problematika fragmentarizácie verejnej sféry a usmerňovanie svojho online mediálneho konzumu výlučne na základe vlastných partikulárnych záujmov či hodnôt. Internetoví užívatelia sa uzatvárajú do tzv. *komnát ozvien* (*echo chambers*), ktoré odkazujú k akejsi forme

digitálneho tribalizmu. Objavuje sa polarizácia názorového spektra, v rámci ktorého si skupiny uplatňujú často konkurenčné nároky na výklad skutočnosti. Ich členovia sú v stave permanentného rozrušenia a priamo či nepriamo participujú na presadzovaní svojich názorov, hodnôt a morálnych imperatívov. Môžeme predpokladať, že v kontexte informačnej presýtenosti sa realita stala príliš neprehľadnou a komplikovanou, preto potreba nasledovať ucelený, zrozumiteľný, presvedčivý a emocionálne prístupný naratív vôbec nie je prekvapivá. Tieto „kmene“ komunikujú svoje názory skrze vlastný informačný filter a usilujú sa v mene „marginalizovaných skupín“, „bežných ľudí“ alebo „slušných občanov“ vymedziť spoločenské hranice. Nezriedka ich však spája rétorika akcentujúca komplexné sociálne problémy ako riešiteľné pomocou niekoľkých úprav. Avšak môžeme pozorovať, že dokonca ani tí, ktorí dnes čelia veľmi ostrej kritike za svoje názory či výroky, nie sú nevyhnutne „zrušení“.

Povaha internetovej konfrontácie odlišne polarizovaných skupín je charakterizovaná absenciou dialógu, ktorý značí snahu nájsť určitý konsenzus a objektívnejšie vysvetlenia. Konanie užívateľov je značne ovplyvnené úrovňou emocionálnej pripútanosti k diskutovanej téme, ktorá vytyčuje rozdiel medzi záujmom o sociálnu spravodlivosť a rozhorčenou obranou „kmeňových“ hodnôt na princípe cherry pickingu. Napríklad kauza GamerGate, ktorá vznikla v roku 2014 a vyústila do veľmi búrlivých internetových diskusií sa v konečnom dôsledku nezjednotila ani v tom, čo je jej hlavnou témou. Prvotná debata o etických praktikách vo videohernom žurnalizme sa následne rozšírila o sexuálne stereotypy a rolu žien vo videohrách. Kým názorové autority videoherného priemyslu sa k problematike skôr nevyjadrovali, internetoví užívatelia nezriedka operovali na poli kyberšikany, stereotypizácie, nálepkovania a démonizovania či bojkotu názorového oponenta. V kontexte kultúry rušenia tak, ako uvádza Velasco, často vystupujú do popredia negatívne aspekty ako zosmiešňovanie, verejné ponižovanie či zahanbovanie. V kombinácii s expanziou fenoménu do prostredia sociálnych sietí dochádza k istej forme neústupčivého prístupu k digitálnemu aktivizmu: *„Jedno nesprávne slovo v príspevku, tvrdenie v rozpore s dominantným naratívom, ‘necitlivý’ vtip alebo dokonca ‘problematická’ esej otvoria hrádze jedu od používateľov sociálnych sietí. Nasleduje verejné hanobenie a vy ste zrušení.“*² (Velasco, 2021, s. 3)

Záver

V konečnom dôsledku možno konštatovať, že možnosti participácie užívateľov v internetovom priestore napriek týmto problémom stále ostávajú dôležitým nástrojom aktivistov usilujúcich o zmysluplné sociálne zmeny. Participačná kultúra kladie nízke bariéry umeleckému prejavu a občianskej angažovanosti, pričom jej aktéri cítia určitý stupeň sociálnej prepojenosti. Táto kultúra predpokladá aj istý typ neformálneho mentorstva, vďaka ktorému skúsenejší užívatelia odovzdávajú poznatky nováčikom. Členovia veria, že na ich príspevku skutočne záleží (Jenkins a kol., 2006, s. 7).

Avšak musíme mať na pamäti, že nejde o žiadnu centralizovanú infraštruktúru zodpovednosti. Prakticky neexistuje objektívna autorita, ktorá by legitímne rozhodovala o programe, postupe či stratégií jednotlivých hnutí. Je teda nevyhnutné jednoznačne apelovať na potrebu kritického myslenia a vzdelávania v oblasti mediálnej gramotnosti. Jediné východisko sa javí vo výchove k prozumentovi, ktorý dokáže aktívne pracovať s informáciami v intenciách reflektovania širších kontextov, logickej súdržnosti prezentovaných tvrdení, dôsledného zaobchádzania so zdrojmi, systematického prehodnocovania vlastných názorov a poctivosti pri vyvodzovaní záverov.

Na jednej strane je „kultúra rušenia“ svojim spôsobom vysoká forma demokratizácie verejného diskurzu. Na strane druhej, otvára nie len očividné otázky cenzúry prejavu, ale taktiež vyvoláva diskusiu na tému hlbších a rozsiahlejších spoločenských posunov. V nadväznosti na problematiku tzv. post-pravdivej doby vyvstáva potreba reflektovať premeny verejnej komunikácie korelujúce jednak s produkčno-distribučnými možnosťami nových médií, ale taktiež s fenoménmi ako je skupinové správanie sa či myslenie. Rýchlosť a expresívnosť internetových diskusií potvrdzuje, že v mnohých prípadoch nejde o analógiu dialógu. Oproti komunikačnej situácii tvárou v tvár, môžu účastníci odovzdávať svoje správy nezávisle od ostatných a nie je tak nutné dodržiavať etickú komunikáciu, požiadať o slovo alebo čakať na odpoveď. Nehovoriac o možnosti selektívne reagovať na jednotlivé príspevky. Práve v častej neschopnosti viesť vzájomný dialóg vidíme jeden z hlavných problémov fenoménu „kultúry

rušenia“ a v neposlednom rade samotnej participačnej kultúry. Pochopteľne ide o jav s širším sociálno-politickým pozadím, no považujeme za nevyhnutné do tejto diskusie vnášať aj kulturologickú perspektívu.

Poznámky:

¹ Pozn. aut.: Pod termínom nové média rozumieme média založené na digitálnom numerickom kódovaní dát; predovšetkým internet resp. internetové vyhľadávače, sociálne siete, blogy, wiki systémy a pod.

² Pozn. aut.: vlastný preklad. Pôvodné znenie: „*One wrong word in a post, a statement contrary to the dominant narrative, an „insensitive“ joke, or even a „problematic“ essay will open the floodgates of vitriol from social media users. A public shaming ensues, and you become cancelled.*“

Literatúra:

ALBRECHTSLUND, A. Online Social Networking as Participatory Surveillance. In *First Monday*. 2008, Vol. 13, Nr. 3. Dostupné z: <https://journals.uic.edu/ojs/index.php/fm/article/view/2142/1949>

FOUCAULT, M. *Dozerať a trestať*. Bratislava: Kaligram, 2004.

JENKINS, H. *Convergence Culture. Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press, 2006.

JENKINS, H. a kol. *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. Cambridge: Comparative Media Studies Programme at the Massachusetts Institute of Technology, 2006.

JENSEN, J. L. The Internet Omnopticon. In BANG, H. ESMARK, A. (eds.) *New Publicscs with/out Democracy* Frederiksberg: Samfundslitteratur Press, 2007. s. 351–380.

MEREDITH, C., DRAG THEM, D. A brief etymology of so-called „cancel culture“. In *Communication and the Public*, 2020, Vol. 5, nr. 3–4, pp. 88–92.

VELASCO, J. CH. You are cancelled: Virtual Collective Consciousness and the Emergence of Cancel Culture as Ideological Purging. In *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 2020, Vol. 12, Nr. 5, pp. 1–7.

Kontakt na autorku příspěvku:

Mgr. Andrea Olejárová, PhD.
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Filozofická fakulta
Katedra kulturológie
email: andrea1.olejarova@gmail.com